ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ

M. POIARES MADURO

της 18ης Οκτωβρίου 2007 [1]

1. Με την υπό κρίση αίτηση για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως, το Oberlandesgericht Köln (Γερμανία) υποβάλλει στο Δικαστήριο ερώτημα όσον αφορά την ερμηνεία του άρθρου 3, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, περίπτωση ii, της οδηγίας 2000/35/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Ιουνίου 2000, για την καταπολέμηση των καθυστερήσεων πληρωμών στις εμπορικές συναλλαγές (στο εξής: οδηγία περί καθυστερήσεων πληρωμών) [2].

2. Κατ' ουσίαν, το Δικαστήριο ερωτάται αν η προαναφερθείσα διάταξη, κατά την οποία, σύμφωνα με διάφορες γλωσσικές αποδόσεις και ιδίως με τη γερμανική, ο δανειστής δικαιούται τόκους υπερημερίας «όταν δεν έχει λάβει το οφειλόμενο ποσό εγκαίρως, εκτός εάν δεν ευθύνεται ο οφειλέτης για την καθυστέρηση», έχει την έννοια ότι, σε περίπτωση που η πληρωμή πραγματοποιείται μέσω τραπεζικού εμβάσματος, το οφειλόμενο ποσό πρέπει να πιστώνεται εγκαίρως στον λογαριασμό του δανειστή ή ότι, προκειμένου να αποτραπεί η γένεση της υποχρεώσεως καταβολής τόκων υπερημερίας ή να παύσει αυτή να υφίσταται, αρκεί η εντολή εμβάσματος να δίδεται εγκαίρως.

3. Εξαρχής διευκρινίζω ότι, μολονότι το ερώτημα αυτό ξενίζει υπό το πρίσμα ορισμένων γλωσσικών αποδόσεων [3] στις οποίες δεν γίνεται πάντοτε αναφορά στην έγκαιρη λήψη του οφειλομένου ποσού, το γεγονός αυτό δεν θίγει το κεντρικό ερώτημα στην υπό κρίση υπόθεση, το οποίο παραμένει η κατανομή του κινδύνου μεταξύ του δανειστή και του οφειλέτη όταν ο δεύτερος δεν ευθύνεται άμεσα για την καθυστέρηση πληρωμής.

I — Η διαφοράς της κύριας δίκης, το νομικό πλαίσιο και το προδικαστικό ερώτημα

4. Στη διαφορά της κύριας δίκης, η 01051 Telecom GmbH (στο εξής: ενάγουσα) στρέφεται κατά της Deutsche Telekom AG (στο εξής: Deutsche Telekom) για την καταβολή τόκων υπερημερίας. Οι ως άνω δύο εταιρίες ασχολούνται με την παροχή υπηρεσιών

1 — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γαλλική.

2 — ΕΕ L 200, σ. 35.

3 — Βλ., μεταξύ άλλων, την πορτογαλική στην οποία το άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, περίπτωση ii, της οδηγίας 2000/35 έχει απλώς τη διατύπωση «O atraso seja imputável ao devedor».

τηλεπικοινωνιών στο κοινό και σε φορείς εκμεταλλεύσεως δικτύων. Η Deutsche Telekom προσφέρει, επιπλέον, για λογαριασμό άλλων φορέων —όπως είναι η ενάγουσα— υπηρεσίες τιμολογήσεως.

5. Οι διάδικοι συνδέονται από το 1998 με μια σύμβαση αμοιβαίας διασυνδέσεως, σύμφωνα με την οποία οι παρεχόμενες στο πλαίσιο της εν λόγω συμβάσεως υπηρεσίες αλληλοχρεώνονται και οι χρεωνόμενες αμοιβές υπολογίζονται βάσει της συμβάσεως αυτής. Η εν λόγω σύμβαση έχει τροποποιηθεί κατ' επανάληψη. Το τελευταίο κείμενο, με ημερομηνία 26 Ιουνίου 2002, προβλέπει, όσον αφορά τις καθυστερήσεις πληρωμών, στο άρθρο 17.5 ότι:

«Η υπερημερία επέρχεται, εφόσον δεν έχει προηγηθεί όχληση, 30 ημέρες μετά το ληξιπρόθεσμο και την παραλαβή του τιμολογίου.»

6. Εξάλλου, το 2001 οι διάδικοι συνήψαν μια σύμβαση τιμολογήσεως και εισπράξεως απαιτήσεων, η οποία στο σημείο 8 προβλέπει ότι:

«Ο αντισυμβαλλόμενος μπορεί εκάστοτε τη 15η ή την τελευταία ημέρα του ημερολογιακού μήνα να εκδίδει τιμολόγια για τις αναγνωρισθείσες από την Deutsche Telekom ως δυνάμενες να χρεωθούν καθαρές αμοιβές, πλέον ΦΠΑ, σε σχέση με τις παρασχεθείσες προς αυτήν υπηρεσίες. Το ποσό του τιμολογίου πρέπει να πιστωθεί ή να διακανονισθεί στον δηλούμενο επί του τιμολογίου τραπεζικό λογαριασμό, το αργότερο εντός 30 ημερών από την παραλαβή του τιμολογίου.»

7. Η ενάγουσα εταιρία υποστηρίζει την άποψη ότι η προπαρατεθείσα διάταξη της συμβάσεως τιμολογήσεως και εισπράξεως απαιτήσεων έχει εφαρμογή και στο πλαίσιο της συμβάσεως αμοιβαίας διασυνδέσεως και, επομένως, η αποτροπή ή η λήξη της υπερημερίας και της υποχρεώσεως καταβολής τόκων υπερημερίας εξαρτάται, μεταξύ άλλων, από την είσπραξη ή την πίστωση του ποσού του τιμολογίου στον λογαριασμό. Κατά συνέπεια, η ενάγουσα θεωρεί ότι δικαιούται να απαιτήσει από την Deutsche Telekom τόκους υπερημερίας για το ποσό που απομένει μετά τον διενεργούμενο διακανονισμό, στο μέτρο που την 30ή ημέρα από την παραλαβή του οικείου τιμολογίου το οφειλόμενο ποσό δεν είχε πιστωθεί πλήρως στον λογαριασμό της.

8. Αντιθέτως, η εναγομένη υποστηρίζει την άποψη ότι η φερόμενη συμφωνία είναι ανύπαρκτη. Ισχυρίζεται ότι είχε καταβάλει τις χρεωθείσες αμοιβές που της αναλογούν δυνάμει της συμβάσεως αμοιβαίας διασυνδέσεως, δίνοντας εγκαίρως στην τράπεζά της εντολές εμβάσματος, τις οποίες αυτή αποδέχθηκε.

9. Το πρωτοδικείο και το εφετείο συμφωνούν στο ότι η σύμβαση τιμολογήσεως και εισπράξεως απαιτήσεων δεν είναι δυνατό

να υποκαταστήσει τη σύμβαση αμοιβαίας διασυνδέσεως. Υπό τις περιστάσεις αυτές και ελλείψει οποιασδήποτε διευκρινίσεως στη σύμβαση αμοιβαίας διασυνδέσεως όσον αφορά το χρονικό σημείο από το οποίο αρχίζουν να τρέχουν οι τόκοι υπερημερίας, σε περίπτωση που η καταβολή πραγματοποιείται μέσω εμβάσματος, έχει εφαρμογή το εθνικό δίκαιο.

10. Το άρθρο 269 του γερμανικού αστικού κώδικα (Bürgerliches Gesetzbuch — στο εξής: BGB) ορίζει ότι:

«1. Αν ο τόπος εκπληρώσεως της παροχής δεν ορίζεται ούτε μπορεί να συναχθεί από τις περιστάσεις και ιδίως από τη φύση της ενοχικής σχέσης, η παροχή καταβάλλεται στον τόπο όπου ο οφειλέτης είχε την κατοικία του κατά τον χρόνο γενέσεως της ενοχής.

2. Αν η υποχρέωση προέρχεται από την άσκηση εμπορικής ή βιοτεχνικής δραστηριότητας του οφειλέτη και αυτός έχει την εμπορική ή βιοτεχνική του εγκατάσταση σε τόπο διαφορετικό από τον τόπο κατοικίας του, αντί του τόπου της κατοικίας ισχύει ο τόπος της εγκατάστασης αυτής.

3. Από το γεγονός και μόνον ότι ο οφειλέτης βαρύνεται με τα έξοδα αποστολής δεν συνάγεται ότι ο τόπος όπου πρέπει να αποσταλεί η παροχή πρέπει να συμπίπτει με τον τόπο εκπληρώσεως της παροχής.»

11. Το άρθρο 270 του BGB έχει ως εξής:

«1. Σε περίπτωση αμφιβολίας, ο οφειλέτης πρέπει να καταβάλει τη χρηματική παροχή, με δικό του κίνδυνο και με δικές του δαπάνες, στον τόπο όπου ο δανειστής έχει την κατοικία του.

2. Αν η απαίτηση προέρχεται από την άσκηση εμπορικής ή βιοτεχνικής δραστηριότητας του δανειστή και αυτός έχει την εμπορική ή βιοτεχνική του εγκατάσταση σε τόπο διαφορετικό από τον τόπο κατοικίας του, αντί του τόπου της κατοικίας ισχύει ο τόπος της εγκατάστασης αυτής.

3. Αν, λόγω μεταβολής της κατοικίας ή της εμπορικής ή βιοτεχνικής εγκατάστασης του δανειστή μετά τη γένεση της ενοχής, επέρχεται αύξηση των εξόδων ή του κινδύνου, ο δανειστής φέρει τα επιπλέον έξοδα στην πρώτη περίπτωση και τον κίνδυνο στη δεύτερη.

4. Οι σχετικές με τον τόπο εκπληρώσεως της παροχής διατάξεις δεν θίγονται.»

12. Από τα ανωτέρω άρθρα, όπως το περιεχόμενό τους αποδίδεται από την εθνική

νομολογία και θεωρία, προκύπτει ότι σε περίπτωση πληρωμής μέσω εμβάσματος, όπως εν προκειμένω, η παροχή λογίζεται εγκαίρως εκπληρωθείσα αν i) η εντολή εμβάσματος ελήφθη από το πιστωτικό ίδρυμα του οφειλέτη πριν από τη λήξη της προθεσμίας πληρωμής, ii) ο λογαριασμός του οφειλέτη διαθέτει επαρκές υπόλοιπο ή επαρκή πίστωση και iii) το πιστωτικό ίδρυμα του οφειλέτη αποδέχεται την εντολή εμβάσματος. Με άλλα λόγια, για να πραγματοποιηθεί η πληρωμή, δεν απαιτείται το ποσό να έχει πραγματικά πιστωθεί στον λογαριασμό του δανειστή.

13. Τέλος, το άρθρο 286 του BGB, όπως τροποποιήθηκε για τη μεταφορά της οδηγίας 2000/35 στο εσωτερικό δίκαιο, προβλέπει:

«1. Αν ο οφειλέτης δεν εκπληρώνει την υποχρέωσή του, παρά την όχληση εκ μέρους του δανειστή της παροχής που κατέστη ληξιπρόθεσμη, καθίσταται υπερήμερος με μόνη τη σχετική όχληση. Η άσκηση αγωγής με αίτημα την εκπλήρωση και η κοινοποίηση διαταγής πληρωμής στο πλαίσιο της αντίστοιχης διαδικασίας εξομοιώνονται με όχληση.

2. Όχληση δεν απαιτείται όταν

i. για την εκπλήρωση της παροχής έχει συμφωνηθεί ορισμένη ημερολογιακώς ημέρα,

ii. για την εκπλήρωση της παροχής έχει ταχθεί ορισμένη προθεσμία από την επέλευση συγκεκριμένου γεγονότος, κατά τρόπον ώστε ο υπολογισμός της προθεσμίας να μπορεί να γίνει ημερολογιακά με αφετηρία το εν λόγω γεγονός,

iii. ο οφειλέτης αρνείται οριστικά και σοβαρά την εκπλήρωση,

iv. η άμεση περιέλευση σε υπερημερία δικαιολογείται από ειδικούς λόγους, λαμβανομένων υπόψη και των συμφερόντων των δύο εμπλεκομένων πλευρών.

3. Ο οφειλέτης καθίσταται υπερήμερος το αργότερο τριάντα ημέρες μετά τη λήξη της προθεσμίας πληρωμής και την παραλαβή του τιμολογίου ή άλλης ισοδύναμης αίτησης για πληρωμή, εκτός αν έχει ήδη εκπληρώσει την παροχή του· η συνέπεια αυτή επέρχεται ως προς τον οφειλέτη που είναι ταυτόχρονα και καταναλωτής μόνον αν το τιμολόγιο ή η αίτηση για πληρωμή περιέχουν ρητή αναφορά σε αυτή. Αν η ημερομηνία παραλαβής του τιμολογίου ή της αίτησης για πληρωμή δεν είναι βέβαιη, ο οφειλέτης, αν δεν είναι και καταναλωτής, καθίσταται υπερήμερος το αργότερο τριάντα ημέρες μετά τη λήξη της προθεσμίας πληρωμής και τη λήψη της αντιπαροχής.

4. Ο οφειλέτης δεν καθίσταται υπερήμερος καθ' όσο διάστημα η μη εκπλήρωση της παροχής οφείλεται σε γεγονός για το οποίο δεν ευθύνεται.»

14. Η οδηγία 2000/35 για τις καθυστερήσεις πληρωμών, η οποία μεταφέρθηκε κατά τα ανωτέρω στο εσωτερικό δίκαιο, προβλέπει, μεταξύ άλλων, στο άρθρο 3 ότι:

«1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι:

α) σύμφωνα με το στοιχείο δ΄, ο τόκος καθίσταται απαιτητός από την ημέρα που ακολουθεί την ημερομηνία πληρωμής ή το τέλος της περιόδου πληρωμής που ορίζει η σύμβαση·

β) εάν η ημερομηνία ή η περίοδος πληρωμής δεν ορίζεται στη σύμβαση, ο τόκος καθίσταται αυτόματα απαιτητός χωρίς να απαιτείται όχληση:

i) 30 ημέρες μετά την ημερομηνία παραλαβής από τον οφειλέτη του τιμολογίου ή άλλης ισοδύναμης αίτησης για πληρωμή, ή

ii) εάν η ημερομηνία παραλαβής του τιμολογίου ή της ισοδύναμης αίτησης για πληρωμή είναι αβέβαιη, 30 ημέρες μετά την παραλαβή των αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών, ή

iii) εάν ο οφειλέτης έχει παραλάβει το τιμολόγιο ή την ισοδύναμη αίτηση για πληρωμή πριν από τα αγαθά ή τις υπηρεσίες, 30 ημέρες μετά την παραλαβή των αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών, ή

iv) εάν προβλέπεται από το νόμο ή τη σύμβαση διαδικασία αποδοχής ή ελέγχου με την οποία επαληθεύεται η αντιστοιχία των αγαθών ή υπηρεσιών με τα οριζόμενα στη σύμβαση, εάν δε ο οφειλέτης λάβει το τιμολόγιο ή την ισοδύναμη αίτηση για πληρωμή νωρίτερα ή την ημερομηνία κατά την οποία διενεργείται η αποδοχή ή ο έλεγχος, 30 ημέρες μετά την τελευταία αυτή ημερομηνία·

γ) ο δανειστής δικαιούται τόκο υπερημερίας εφόσον:

i) έχει εκπληρώσει τις συμβατικές και νομικές του υποχρεώσεις και

ii) δεν έχει λάβει το οφειλόμενο ποσό εγκαίρως, εκτός εάν δεν ευθύνεται ο οφειλέτης για την καθυστέρηση.

[…]»

15. Το Landgericht Bonn δέχθηκε εν μέρει την προσφυγή της εταιρίας 01051 Telecom, αποφαινόμενο ότι από το άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, περίπτωση ii, της οδηγίας, δυνάμει του οποίου ο δανειστής δικαιούται, σε περίπτωση καθυστέρησης πληρωμής, τόκους, αν δεν έχει *λάβει* το οφειλόμενο ποσό εγκαίρως, προκύπτει ότι η καθυστερημένη λήψη του οφειλομένου ποσού αποτελεί το γεγονός που πρέπει να ληφθεί υπόψη ως αφετηρία της υποχρεώσεως καταβολής τόκων υπερημερίας, ακόμη κι αν η εντολή πληρωμής εκτελέστηκε εγκαίρως.

16. Επιληφθέν σε δεύτερο βαθμό, το Oberlandesgericht Köln, αφού επισήμανε ότι ήταν δυνατή η επίκληση της οδηγίας προς πλήρωση των κενών της συμβάσεως αμοιβαίας διασυνδέσεως ως προς το ανωτέρω σημείο, έκρινε ότι το άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, περίπτωση ii, της οδηγίας μπορεί, επίσης, να έχει την έννοια που του αποδίδει η κρατούσα στο γερμανικό δίκαιο ερμηνεία, σύμφωνα με την οποία, σε περίπτωση πληρωμής μέσω εμβάσματος, κρίσιμη είναι η καθυστερημένη εκτέλεση της εντολής πληρωμής και όχι η καθυστερημένη λήψη του ποσού. Κατά το αιτούν δικαστήριο, από το προαναφερθέν άρθρο, καθόσον αυτό ορίζει ότι δεν οφείλονται τόκοι υπερημερίας όταν ο οφειλέτης «δεν ευθύνεται για την καθυστέρηση», αποδεικνύεται ότι πληρωμή, έστω καθυστερημένη, μπορεί να θεωρηθεί ότι «ελήφθη» εγκαίρως από τον δανειστή, εφόσον ο οφειλέτης έπραξε ό,τι ήταν αναγκαίο για την έγκαιρη μεταφορά του οφειλομένου ποσού.

17. Πάντως, το αιτούν δικαστήριο αναγνωρίζει ότι η ερμηνεία της επίμαχης διατάξεως δεν είναι μονοσήμαντη. Ειδικότερα, η χρήση των όρων «erhalten», «reçu» και «receveid» στο γερμανικό, γαλλικό και αγγλικό κείμενο, αντίστοιχα, θα μπορούσε να θεωρηθεί ως ένδειξη περί του ότι, για να αποτραπεί η καθυστέρηση της πληρωμής κατά την έννοια της οδηγίας, πρέπει το ποσό να *περιέλθει* στον δανειστή πριν από τη λήξη της σχετικής προθεσμίας πληρωμής.

18. Υπό τις περιστάσεις αυτές το Oberlandesgericht Köln αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Συνάδει εθνική ρύθμιση, κατά την οποία, ως προς την πραγματοποιηθείσα μέσω τραπεζικού εμβάσματος πληρωμή, που κωλύει την έναρξη υπερημερίας του οφειλέτη ή επιφέρει τη λήξη της υπερημερίας του οφειλέτη που έχει επέλθει, σημασία έχει όχι το χρονικό σημείο της πιστώσεως του ποσού στον λογαριασμό του δανειστή, αλλά το χρονικό σημείο της εκ μέρους του οφειλέτη εντολής εμβάσματος εφόσον υπάρχει επαρκής κάλυψη του τραπεζικού λογαριασμού ή αντίστοιχη πίστωση, την οποία και αποδέχθηκε η τράπεζα, προς το άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, περίπτωση ii, της οδηγίας

2000/35/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Ιουνίου 2000 για την καταπολέμηση των καθυστερήσεων πληρωμών στις εμπορικές συναλλαγές;»

II — Νομική ανάλυση

19. Πριν από την ανάλυση επί της ουσίας, πρέπει να εξεταστεί το παραδεκτό του προδικαστικού ερωτήματος.

Α — *Επί του παραδεκτού*

20. Η λυσιτέλεια του υποβληθέντος προδικαστικού ερωτήματος, μολονότι δεν φαίνεται να αμφισβητείται με τις παρατηρήσεις των διαδίκων, αξίζει εντούτοις να αναπτυχθεί διεξοδικά.

21. Προκειμένου περί διαφοράς μεταξύ ιδιωτών, πρέπει να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, μία οδηγία δεν γεννά, αυτή καθεαυτή, δικαιώματα και υποχρεώσεις στο πλαίσιο των μεταξύ τους σχέσεων [4]. Το Δικαστήριο, με την απόφαση QDQ Média [5], είχε την ευκαιρία να υπενθυμίσει την ως άνω αρχή απαντώντας σε προδικαστικό ερώτημα το οποίο αφορούσε, ομοίως, την ερμηνεία της οδηγίας 2000/35.

22. Πάντως, το Δικαστήριο έχει επανειλημμένως τονίσει ότι, βάσει της αρχής της σύμφωνης προς το κοινοτικό δίκαιο ερμηνείας και της υποχρεώσεως αγαστής συνεργασίας που επιβάλλει το άρθρο10ΕΚ, τα εθνικά δικαστήρια οφείλουν να ερμηνεύουν το εθνικό δίκαιο κατά το μέτρο του δυνατού υπό το φως του κειμένου και του σκοπού της οδηγίας, προκειμένου να επιτευχθεί το αποτέλεσμα που αυτή επιδιώκει [6].

23. Η υποχρέωση αυτή δεν αναιρείται από το γεγονός ότι κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών η προθεσμία μεταφοράς στο εσωτερικό δίκαιο της οδηγίας 2000/35 δεν είχε ακόμη παρέλθει.

4 — Βλ. μεταξύ άλλων: αποφάσεις της 26ης Φεβρουαρίου 1986, 152/84, Marshall (Συλλογή 1986, σ. 723), της 13ης Νοεμβρίου 1990, C-106/89, Marleasing, (Συλλογή 1990, σ. I-4135), και της 5ης Οκτωβρίου 2004, C-397/01 έως C-403/01, Pfeiffer κ.λπ. (Συλλογή 2004, σ. I-8835).

5 — Απόφαση της 10ης Μαρτίου 2005, C-235/03 (Συλλογή 2005, σ. I-1937).

6 — Αποφάσεις της 10ης Απριλίου 1984, 14/83, Von Colson και Kamann (Συλλογή 1984, σ. 1891, σκέψη 26), Marleasing, προαναφερθείσα (σκέψη 8), Pfeiffer κ.λπ., προαναφερθείσα (σκέψη 113) και της 4ης Ιουλίου 2006, C-212/04, Adeneler κ.λπ. (Συλλογή 2006, σ. I-6057, σκέψη 108).

24. Συγκεκριμένα, από της εκδόσεως της αποφάσεως Inter-Environnement Wallonie [7], το Δικαστήριο δέχεται ότι, βάσει των άρθρων 10, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ και 249 ΕΚ, κατά τη διάρκεια της προθεσμίας μεταφοράς της οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο, το κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται η οδηγία αυτή οφείλει να απέχει από τη θέσπιση διατάξεων ικανών να διακυβεύσουν σοβαρά την επίτευξη του αποτελέσματος που επιδιώκει η οδηγία. Αυτό ισχύει πολύ περισσότερο στην περίπτωση κατά την οποία το υποβληθέν στο Δικαστήριο προδικαστικό ερώτημα δεν αφορά την ενδεχόμενη μη εφαρμογή εθνικής διατάξεως, αλλά την ερμηνεία της, όταν η ερμηνεία αυτή εγείρει αμφιβολίες στο πλαίσιο της οικείας έννομης τάξης. Επιπλέον, το Δικαστήριο έχει διευκρινίσει ότι:

«από την ημερομηνία κατά την οποία μια οδηγία τέθηκε σε ισχύ, τα δικαστήρια των κρατών μελών οφείλουν να απέχουν στο μέτρο του δυνατού να ερμηνεύουν το εσωτερικό δίκαιο κατά τρόπο ο οποίος, μετά τη λήξη της προθεσμίας μεταφοράς στο εσωτερικό δίκαιο της οδηγίας αυτής, θα μπορούσε να θέσει σοβαρά σε κίνδυνο την υλοποίηση του επιδιωκομένου από την οδηγία αυτή σκοπού» [8].

25. Τέλος, στην υπόθεση της κύριας δίκης, ο εθνικός νομοθέτης, θεσπίζοντας το άρθρο 286 BGB, επέλεξε να προβεί σε πρόωρη μεταφορά στο εσωτερικό δίκαιο των διατάξεων της οδηγίας 2000/35. Για την περίπτωση αυτή, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι:

«Έτσι, όταν εφαρμόζει το εσωτερικό δίκαιο και ιδίως τις διατάξεις μιας κανονιστικής ρυθμίσεως για τη μεταφορά μιας οδηγίας, το εθνικό δικαστήριο οφείλει να ερμηνεύει το εθνικό δίκαιο, στο μέτρο του δυνατού, υπό το φως του κειμένου και του σκοπού της οδηγίας, ώστε να επιτευχθεί το αποτέλεσμα που αυτή επιδιώκει, συμμορφούμενο έτσι προς το άρθρο 249, τρίτο εδάφιο, ΕΚ» [9].

26. Υπό τις περιστάσεις αυτές, το δικαστήριο οφείλει να λάβει υπόψη του τη βούληση του εθνικού νομοθέτη περί ταχείας μεταφοράς της οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο ερμηνεύοντας τις διατάξεις περί μεταφοράς κατά τρόπο σύμφωνο προς την οδηγία [10]. Καθόσον τα άρθρα 286, 269 και 270 του BGB επιδέχονται διάφορες ερμηνείες, η λύση της διαφοράς εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την ερμηνεία που θα δώσει το Δικαστήριο στο άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, περίπτωση ii, της οδηγίας για τις καθυστερήσεις πληρωμών και, επομένως, η λυσιτέλεια του υποβληθέντος στο Δικαστήριο προδικαστικού ερωτήματος πρέπει να θεωρείται δεδομένη.

7 — Απόφαση της 18ης Δεκεμβρίου 1997, C-129/96 (Συλλογή 1997, σ. I-7411, σκέψη 50), η οποία έκτοτε επιβεβαιώθηκε, μεταξύ άλλων, με την απόφαση της 8ης Μαΐου 2003, C-14/02, ATRAL (Συλλογή 2003, σ. I-4431, σκέψη 58).

8 — Απόφαση Adeneler κ.λπ., προαναφερθείσα (σκέψη 123).

9 — Απόφαση Pfeiffer κ.λπ., προαναφερθείσα (σκέψη 113).

10 — Προαναφερθείσες αποφάσεις Pfeiffer κ.λπ. και Adeneler κ.λπ.

Β — *Επί της ερμηνείας του άρθρου 3, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, περίπτωση ii, της οδηγίας 2000/35*

27. Κατ' ουσίαν, ζητείται από το Δικαστήριο να προσδιορίσει με ποια πράξη θεωρείται ότι η πραγματοποιηθείσα μέσω τραπεζικού εμβάσματος πληρωμή εκτελέστηκε σωστά στο πλαίσιο εμπορικής συναλλαγής, ώστε να μη γεννάται υποχρέωση καταβολής τόκων υπερημερίας κατά την έννοια της οδηγίας 2000/35.

28. Η ενάγουσα και η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων υποστηρίζουν μια στενή ερμηνεία του άρθρου 3, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, περίπτωση ii, της οδηγίας 2000/35, καθόσον θεωρούν ότι η εν λόγω διάταξη επιβάλλει στον οφειλέτη την υποχρέωση να θέσει εγκαίρως στη διάθεση του δανειστή το οφειλόμενο ποσό. Κατ' άλλη διατύπωση, μόνον το χρονικό σημείο κατά το οποίο τα χρήματα πιστώνονται πραγματικά στον λογαριασμό του δανειστή είναι ικανό να αποτρέψει τη γένεση ή να επιφέρει τη λήξη της υποχρεώσεως καταβολής τόκων υπερημερίας.

29. Είναι αλήθεια ότι η ανωτέρω άποψη φαίνεται να επιβεβαιώνεται από τη γραμματική διατύπωση του εν λόγω άρθρου στις περισσότερες γλώσσες, καθόσον αυτό ορίζει ότι ο δανειστής δικαιούται τόκο υπερημερίας στον βαθμό που «δεν έχει *λάβει* το οφειλόμενο ποσό εγκαίρως». Πράγματι, η επιλογή από τον κοινοτικό νομοθέτη της λέξεως αυτής συνηγορεί υπέρ του ότι το οφειλόμενο ποσό πρέπει να πιστωθεί εγκαίρως στον λογαριασμό του δανειστή προκειμένου να παύσει να υφίσταται υποχρέωση καταβολής τόκων υπερημερίας.

30. Προς στήριξη της ως άνω απόψεως, επισημαίνω ότι η προϋπόθεση αυτή είναι απολύτως σύμφωνη προς τον σκοπό της διασφαλίσεως της αποτελεσματικής προστασίας του δανειστή έναντι των καθυστερήσεων πληρωμών, όπως ο σκοπός αυτός προκύπτει σαφώς από την έβδομη, δέκατη έκτη, δέκατη ένατη και εικοστή αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 2000/35, καθόσον οι εν λόγω καθυστερήσεις «παρακωλύουν την εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς» [11]. Συνεπώς, η γραμματική και η τελολογική ερμηνεία συγκλίνουν, εκ πρώτης όψεως, υπέρ του ότι απαιτείται πραγματική καταβολή του οφειλομένου ποσού, υπό την έννοια ότι ο δανειστής πρέπει να μπορεί να έχει στη διάθεσή του το ποσό που πιστώθηκε στον λογαριασμό του.

31. Εντούτοις, η ερμηνεία αυτή μεταφέρει στον οφειλέτη ένα βάρος το οποίο δεν φαίνεται να του ανήκει. Συγκεκριμένα, υποχρεώνει τον οφειλέτη να προβλέψει με ακρίβεια τις προθεσμίες που απαιτούνται για τη διεκπεραίωση της συναλλαγής εκ μέρους των εμπλεκομένων χρηματοπιστωτικών οργανισμών. Πάντως, ακόμη κι αν γίνει δεκτό ότι ο εντολέας πρέπει να ευθύνεται για τις καθυστερήσεις πληρωμών που καταλογίζονται στο πιστωτικό του ίδρυμα, δεν ισχύει το ίδιο για τις καθυστερήσεις πληρωμών που

11 — Βλ. ιδίως την ένατη και δέκατη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 2000/35, όπως αυτές εμφανίζονται ήδη στη σύσταση της Επιτροπής 95/198/ΕΚ, της 12ης Μαΐου 1995, σχετικά με τις προθεσμίες πληρωμής στις εμπορικές συναλλαγές (ΕΕ L 127, σ. 19).

προκαλούνται από το πιστωτικό ίδρυμα του δανειστή, πολλώ δε μάλλον από τον ίδιο τον δανειστή. Εξάλλου, μια τέτοια ερμηνεία είναι αντίθετη προς εκείνη που υιοθετεί η οδηγία 97/5/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Ιανουαρίου 1997, για τις διασυνοριακές μεταφορές πιστώσεων [12], σύμφωνα με την οποία, σε περίπτωση καθυστερήσεως πληρωμής εκ μέρους του πιστωτικού ιδρύματος του δικαιούχου, την ευθύνη πρέπει να φέρει ο δανειστής και όχι ο οφειλέτης [13].

32. Εντούτοις, η λύση θα μπορούσε να βρίσκεται στο δεύτερο τμήμα του άρθρου του οποίου η ερμηνεία ζητείται από το Δικαστήριο, σύμφωνα με το οποίο ο δανειστής που δεν έχει λάβει το οφειλόμενο ποσό εγκαίρως δικαιούται τόκους υπερημερίας «εκτός εάν δεν ευθύνεται ο οφειλέτης για την καθυστέρηση». Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή υποστήριξε, έτσι, την άποψη ότι το άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, περίπτωση ii, θα μπορούσε να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι θεσπίζει την αρχή κατά την οποία, σε περίπτωση πληρωμής μέσω εμβάσματος, απαιτείται πίστωση του ποσού του τιμολογίου στον λογαριασμό του δανειστή προκειμένου να μην επέλθει ή να παύσει να υφίσταται η καθυστέρηση πληρωμής, πλην των περιστάσεων, που πρέπει να προσδιοριστούν, υπό τις οποίες ο οφειλέτης δεν ευθύνεται για την καθυστέρηση πληρωμής. Εντούτοις, μια τέτοια ανάγνωση προϋποθέτει τον διαχωρισμό των δυο τμημάτων του άρθρου 3, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, περίπτωση ii, μεταξύ του κανόνα και της εξαιρέσεως, η οποία δεν προσδιορίζει τις περιπτώσεις στις οποίες ο οφειλέτης δεν θα ευθύνεται για την καθυστέρηση.

33. Έχω τη γνώμη ότι η ερμηνεία αυτή δεν πρέπει να γίνει δεκτή για δύο βασικούς λόγους. Πρώτον, παρά τη σαφή πρόοδο όσον αφορά τις προθεσμίες και τη διαφάνεια στις τραπεζικές συναλλαγές [14], παραμένει, προς το παρόν, αδύνατο για τον οφειλέτη να καθορίσει με βεβαιότητα την ημερομηνία κατά την οποία το πιστωτικό ίδρυμα του δανειστή θα μεταφέρει τα χρήματα στον λογαριασμό αυτού. Συνεπώς, το να αναχθεί σε αρχή μια απαίτηση η οποία, εν πάση περιπτώσει, δεν μπορεί παρά να βασίζεται σε μια εκτίμηση, θίγει την αρχή της ασφάλειας δικαίου. Ακόμη περισσότερο, σύμφωνα με τα κριτήρια βάσει των οποίων προσδιορίζεται η έλλειψη ευθύνης του οφειλέτη, η προσέγγιση αυτή υπάρχει κίνδυνος να αποτελέσει πηγή ανασφάλειας δικαίου τόσο για τον οφειλέτη όσο και για τον δανειστή. Συγκεκριμένα, σε περίπτωση που ο οφειλέτης αδυνατεί

12 — ΕΕ L 43, σ. 25.

13 — Βλ. ιδίως άρθρο 6, παράγραφοι 2 και 3, καθώς και το άρθρο 7, παράγραφος 3 της οδηγίας 97/5.

14 — Ως προς το σημείο αυτό παραπέμπω στην έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας 97/5, COM/2002/663 τελικό. Η έκθεση αναφέρει, έτσι, ότι σχεδόν το 95 % των μεταφορών πιστώσεων έφθασαν στον προορισμό τους εντός της προθεσμίας που είχε προσδιοριστεί, ενώ 8 % των μεταφορών πιστώσεων έφθασαν εντός τριών ημερών μετά την προθεσμία που προσδιορίστηκε (σημείο 3.7.2.1). Εξάλλου, διαπιστώνεται ότι οι μεταφορές πιστώσεων πραγματοποιήθηκαν κατά μέσο όρο εντός 2,97 ημερών· 95,4 % των μεταφορών έφθασαν στον προορισμό τους εντός 6 εργάσιμων ημερών, σύμφωνα με την εκ του νόμου προθεσμία που καθορίζεται στην οδηγία (σημείο 3.8.2). Βλ. επίσης την πρόταση οδηγίας σχετικά με τις υπηρεσίες πληρωμών, COM (2005) 603 τελικό, και ειδικότερα τα άρθρα 26, 28 και 60 τα οποία προβλέπουν σαφή υποχρέωση του παρόχου υπηρεσιών περί παροχής πληροφοριών στους χρήστες όσον αφορά ειδικότερα την «προθεσμία εκτέλεσης εντός της οποίας πρέπει να παρέχεται η υπηρεσία πληρωμών» (άρθρο 26, παράγραφος 1, στοιχείο α΄, περίπτωση ii). Το σχέδιο φιλοδοξεί, επίσης, να επιβάλει την απαίτηση σε βάρος του παρόχου των υπηρεσιών πληρωμών του πληρωτή να μεριμνά ώστε το εντελλόμενο ποσό να πιστώνεται στον λογαριασμό πληρωμών του δικαιούχου το αργότερο στο τέλος της πρώτης εργάσιμης ημέρας μετά την αποδοχή (άρθρο 60).

να προσδιορίσει το χρονικό σημείο κατά το οποίο απαλλάσσεται της υποχρεώσεώς του, ενδέχεται και ο δανειστής να υποχρεωθεί να φέρει έναν κίνδυνο τον οποίο δεν μπορεί να ελέγξει, καθόσον οι καθυστερήσεις των πληρωμών θα οφείλονται στο πιστωτικό ίδρυμα του οφειλέτη.

34. Δεύτερον, η προτεινόμενη ερμηνεία καταλήγει στο να αφήνει στη διακριτική ευχέρεια των κρατών μελών τον προσδιορισμό των περιπτώσεων στις οποίες ο οφειλέτης δεν ευθύνεται για την καθυστέρηση πληρωμής. Μολονότι οι εξαιρέσεις ερμηνεύονται στενά, το γεγονός αυτό θα μπορούσε να οδηγήσει στην εκ νέου εισαγωγή αποκλίσεων μεταξύ των διαφόρων κρατών μελών, ο οποίες αντιβαίνουν ευθέως στον επιδιωκόμενο από την οδηγία σκοπό της εναρμονίσεως και, γενικότερα, στην εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς. Όπως επισημαίνεται στη δέκατη αιτιολογική σκέψη: «Η εφαρμογή ουσιωδώς διαφορετικών κανόνων για τις εσωτερικές και τις διασυνοριακές συναλλαγές θα οδηγούσε σε στρεβλώσεις του ανταγωνισμού». Αυτό θα συνέβαινε αν οι περιπτώσεις απαλλαγής από την ευθύνη καθορίζονταν στο πλαίσιο των εθνικών δικαίων, οι ρυθμίσεις των οποίων ως προς το συγκεκριμένο ζήτημα διαφέρουν.

35. Επιπλέον, παρά τις τακτικές παραπομπές της οδηγίας στο εθνικό δίκαιο και μολονότι αυτή περιορίζεται στον προσδιορισμό των ελάχιστων αναγκαίων προϋποθέσεων σχετικά με την καταπολέμηση των καθυστερήσεων πληρωμών, εντούτοις το άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, περίπτωση ii, δεν προβλέπει ανάλογη παραπομπή. Συνεπώς, από την ανάγκη τόσο της ενιαίας εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου όσο και της εφαρμογής της αρχής της ισότητας προκύπτει ότι η έννοια της ευθύνης σε περίπτωση καθυστέρησης πληρωμής αποτελεί αυτόνομη έννοια του κοινοτικού δικαίου η οποία πρέπει να ερμηνεύεται κατά τρόπο ομοιόμορφο [15].

36. Τέλος, υπενθυμίζω ότι, εν πάση περιπτώσει, η οδηγία εκδόθηκε με βάση το άρθρο 95ΕΚ. Κατά συνέπεια, ο βασικός σκοπός που επιδιώκει είναι η προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών. Προς τούτο, η οδηγία αποσκοπεί στην εξάλειψη των εμποδίων στην εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, τα οποία απορρέουν, ιδίως, από τις διαφορές μεταξύ των εθνικών εννόμων τάξεων. Πάντως, η ερμηνεία του άρθρου 3, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, περίπτωση ii, η οποία αναθέτει στα κράτη μέλη την ευθύνη του προσδιορισμού της έννοιας της «έγκαιρης λήψεως του οφειλομένου ποσού», καθώς και των περιπτώσεων αποκλεισμού της ευθύνης του οφειλέτη σε περίπτωση καθυστέρησης πληρωμής, θα ισοδυναμούσε, όπως ήδη υπογραμμίστηκε, με την εκ νέου εισαγωγή αποκλίσεων μεταξύ των εθνικών νομοθεσιών, τις οποίες ακριβώς θέλησε να αποφύγει ο κοινοτικός νομοθέτης.

37. Πάντως, το να γίνει δεκτό ότι η εκτέλεση και μόνον της εντολής εμβάσματος, την οποία αποδέχθηκε το πιστωτικό ίδρυμα του οφειλέτη, απαλλάσσει τον οφειλέτη από την υποχρέωσή του δεν θα ανταποκρινόταν, ομοίως, στους σκοπούς της οδηγίας. Η ερμηνεία αυτή θα στερούσε από την οδηγία την πρακτική της αποτελεσματικότητα. Η οδηγία σκοπεί στην απαγόρευση «της κατάχρησης της ελευθερίας των συμβάσεων εις βάρος του

15 — Βλ. μεταξύ άλλων τις αποφάσεις της 19ης Σεπτεμβρίου 2000, C-287/98, Linster (Συλλογή 2000, σ. I-6917, σκέψη 43), της 11ης Μαρτίου 2003, C-40/01, Ansul (Συλλογή 2003, σ. I-2439, σκέψη 26), και της 14ης Ιουνίου 2007, C-246/05, Häupl (Συλλογή 2007, σ. I-4673, σκέψη 43).

δανειστή» [16]. Το γεγονός της «εξασφάλισης πρόσθετης ρευστότητας στον οφειλέτη εις βάρος του δανειστή» [17] αποτελεί χαρακτηριστικό μιας τέτοιας καταχρήσεως. Το να γίνει δεκτό ότι μόνη η καθυστερημένη εντολή εμβάσματος, και όχι η καθυστερημένη λήψη του οφειλομένου ποσού συνεπάγεται την καταβολή τόκων υπερημερίας, καταλήγει να επιτρέπει στον οφειλέτη να δίνει την εντολή εμβάσματος την τελευταία απλώς ημέρα της προθεσμίας πληρωμής, υπό τον όρον ότι αυτός κατορθώνει να λάβει την εκ μέρους του πιστωτικού του ιδρύματος έγκριση εντός της προθεσμίας αυτής. Η καιροσκοπική αυτή συμπεριφορά δεν διαφέρει από την κατάχρηση της ελευθερίας των συμβάσεων την οποία η οδηγία απαγορεύει, καθόσον επιτρέπει στον οφειλέτη να διαθέτει πρόσθετη ρευστότητα σε βάρος του δανειστή κατά την ημέρα ή τις ημέρες που προηγούνται της εντολής εμβάσματος που δίνεται την τελευταία ημέρα της προθεσμίας, ενώ το ποσό θα έπρεπε να έχει «ληφθεί» κατά την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τους όρους της οδηγίας [18]. Επομένως, το επιχείρημα της Γερμανικής Κυβέρνησης ότι δεν αντίκειται προς τον σκοπό της οδηγίας το να θεωρηθεί η εντολή εμβάσματος ως ισοδύναμη με την καταβολή φαίνεται εσφαλμένο. Ο επιδιωκόμενος από το κείμενο αυτό σκοπός δεν έγκειται στο να ευνοήσει το πρόσωπο του οφειλέτη παρέχοντάς του τη δυνατότητα να διαθέτει πρόσθετη ρευστότητα μέχρι την τελευταία ημέρα της προθεσμίας, αλλά να εγγυηθεί στον δανειστή τη λήψη του οφειλομένου ποσού εντός της προθεσμίας πληρωμής.

38. Εξάλλου, μια τέτοια ανάγνωση του άρθρου 3, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, περίπτωση ii, δημιουργεί για τον δανειστή μια κατάσταση νομικώς αβέβαιη όσον αφορά την ημερομηνία κατά την οποία καθίστανται απαιτητοί οι τόκοι υπερημερίας. Ακόμη κι αν οι τόκοι οφείλονται αυτόματα σε περίπτωση που η εντολή εμβάσματος δίνεται καθυστερημένα, πρέπει, πάντως, ο δανειστής να γνωρίζει την ημερομηνία κατά την οποία η εντολή διαβιβάστηκε στο πιστωτικό ίδρυμα του πληρωτή. Συνεπώς, για να λάβει τις σχετικές πληροφορίες, στον δανειστή απόκειται να προβεί στα διαβήματα που είναι αναγκαία για να του διαβιβαστεί αντίγραφο της συμβάσεως με την οποία έγινε αποδεκτή η εντολή εμβάσματος, προκειμένου αυτός να προσδιορίσει την ακριβή ημερομηνία της πληρωμής. Πέραν του ότι τούτο περιορίζει κατά κάποιο τρόπο τον αυτόματο χαρακτήρα της απαίτησης τόκων υπερημερίας, δύσκολα αρνείται κανείς ότι συνεπάγεται ένα πρόσθετο διοικητικό βάρος για τον δανειστή —ή για τον οφειλέτη, αν συμφωνήθηκε να παράσχει αυτός τη σχετική πληροφορία— ενώ η οδηγία αποσκοπεί ρητά στην αποφυγή των διοικητικών και οικονομικών αυτών επιβαρύνσεων [19].

39. Κατά συνέπεια, προτείνω στο Δικαστήριο να στραφεί σε μια ενδιάμεση λύση, δυνάμενη να εγγυηθεί μια δίκαιη κατανομή των κινδύνων μεταξύ του δανειστή και του οφειλέτη.

40. Λόγω της σχετικής σταθερότητας με την οποία η έκφραση «έχει λάβει το ποσό» χρησιμοποιείται στις αποδόσεις της οδηγίας

16 — Δέκατη ένατη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 2000/35.

17 — Idem.

18 — Βλ., επίσης, υπό την έννοια αυτή: Mengozzi, P., *I ritardi di pagamento nelle transazioni commerciali* — L'interpretazione delle norme nazionali di attuazione delle direttive comunitarie, Πάδοβα, CEDAM, 2007, σ. 15.

19 — Έβδομη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 2000/35.

στις διάφορες γλώσσες και του σκοπού αυτής, εύκολα αντιλαμβάνεται κανείς ότι η εν λόγω προϋπόθεση έχει την έννοια ότι το ποσό πρέπει να αφαιρεθεί από τον λογαριασμό του οφειλέτη για να περιέλθει στον δανειστή. Αλλά, εφόσον το Δικαστήριο δέχεται, σύμφωνα με την οδηγία για τις διασυνοριακές μεταφορές πιστώσεων και τη χρήση στο ιδιωτικό διεθνές δίκαιο, ότι ο οφειλέτης δεν μπορεί να θεωρείται υπεύθυνος για τις συμβατικές σχέσεις που συνδέουν τον δανειστή και το πιστωτικό του ίδρυμα, φαίνεται εύλογο να θεωρηθεί ότι η υποχρέωση αυτή εκπληρούται στο μέτρο που το ποσό περιήλθε στο πιστωτικό ίδρυμα του δικαιούχου, χωρίς κατ' ανάγκην να έχει ήδη πιστωθεί στον λογαριασμό του.

41. Επομένως, το δεύτερο τμήμα της φράσεως του άρθρου 3, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, περίπτωση ii, της οδηγίας στηρίζει την ερμηνεία αυτή, καθόσον ορίζει ότι η μη έγκαιρη λήψη του οφειλόμενου ποσού δεν δύναται να έχει ως συνέπεια την καταβολή τόκων υπερημερίας, όταν ο οφειλέτης δεν ευθύνεται για την υπέρβαση της προθεσμίας. Πράγματι, ενώ ο οφειλέτης μπορεί να καθορίσει με ακρίβεια εντός του συμβατικού πλαισίου που διαμορφώνει με το πιστωτικό του ίδρυμα την ημερομηνία κατά την οποία τα χρήματα θα φθάσουν στο ίδρυμα του δικαιούχου, αντιθέτως του είναι αδύνατο να προβλέψει τις προθεσμίες μεταφοράς των χρημάτων από το πιστωτικό ίδρυμα του δανειστή στο λογαριασμό του δανειστή.

42. Η ερμηνεία αυτή του πρώτου μέρους του άρθρου 3, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, περίπτωση ii, της οδηγίας 2000/35 υπό το φως του δευτέρου μέρους της εν λόγω διατάξεως εξασφαλίζει μια σχετική ασφάλεια δικαίου στις σχέσεις μεταξύ δανειστή και οφειλέτη, καθόσον ο οφειλέτης διασφαλίζεται βάσει της συμβάσεως που συνάπτει με το πιστωτικό του ίδρυμα ως προς την ημερομηνία κατά την οποία εκπλήρωσε την υποχρέωσή του και ο δανειστής διαθέτει την ίδια εγγύηση σε σχέση με το δικό του ίδρυμα όσον αφορά την πίστωση του οφειλομένου ποσού στον λογαριασμό του, χωρίς η σχέση τους με τα αντίστοιχα πιστωτικά τους ιδρύματα να διαταράσσει την υφισταμένη μεταξύ των μερών κύρια σχέση. Έχω τη γνώμη ότι η προταθείσα ερμηνεία εγγυάται μια δίκαιη κατανομή των κινδύνων δυνάμει ενός κριτηρίου το οποίο λαμβάνει υπόψη του το συμβαλλόμενο μέρος που δύναται να προβλέψει και να ελέγξει καλύτερα την επέλευση του κινδύνου.

III — Πρόταση

43. Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει στο προδικαστικό ερώτημα του Oberlandesgericht Köln με τον ακόλουθο τρόπο:

«Το άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, περίπτωση ii, της οδηγίας 2000/35/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Ιουνίου 2000, για την καταπολέμηση των καθυστερήσεων πληρωμών στις εμπορικές συναλλαγές, έχει την έννοια ότι, σε περίπτωση πληρωμής πραγματοποιηθείσας μέσω τραπεζικού εμβάσματος, για να αποτραπεί η γένεση της υποχρεώσεως καταβολής τόκων υπερημερίας ή για να παύσει αυτή να υφίσταται, πρέπει το οφειλόμενο ποσό να φθάσει εγκαίρως στο πιστωτικό ίδρυμα του δανειστή.»